

KINOLOG

3/1

Argentinska doga

Pasje vodne aktivnosti
Doping pri športnih psih
Kako se rešiti pasje dlake
Velike pasme in molosi

Priloga *Naredi sam*

PSI SO NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO. | Glasilo Kinološke zveze Slovenije | www.kinoloska.si | Marec/April 2018 | Cena 6 EUR

Argentinski pes
dogo argentino

Besedilo Zlatko Kobale (psarna De Ultimo Corredor) in Katja Vogrinec, fotografije Katja Vogrinec

Dogo argentino ali argentinski pes se imenuje tudi argentinski mastif ali argentinska doga. To je ogromen mišičast pes. Vzredil ga je dr. Antonio Nores Martinez. Za osnovo je uporabil staro pasmo iz Argentine, cordobskega bojnega psa, ki ga je pozneje križal z mastifom, buldogom, bulterierjem, nemškim bokserjem, pointerjem, nemško dogo, bordojsko dogo in irskim hrtom. Vsaka pasmo je prispevala določeno lastnost. Pasma je nastala z namenom, da naredijo močnega lovskega psa in čuvaja, ki mora biti hkrati tudi dober družabnik. Uporabljali so ga za lov na divje svinje in pume. Leta 1873 se je vzrejti teh psov posvetil dr. Antonio Nores Martinez prav z namenom, da ustvari goniča za lov v krdelu. Leta 1928 je bil spisan standard, pasma pa je bila uradno priznana leta 1964.

Značilnosti pasme in njene posebnosti

Argentinska doga spada v kategorijo velikih psov, kar pomeni, da samec zraste 62–68 cm in tehta največ 50 kg. Samica je nekoliko manjša in meri 60–65 cm in tehta največ 40 kg. Argentinski pes spada v 2. skupino FCI.

Dogo argentino ali argentinski pes je močan pes, za katerega je značilno zelo mišičasto in harmonično telo. Glava je velika in masivna. Gobec je daljši kot širši in pravokotne oblike. Nos in ustne so črni, ustne ne smejo biti močno povešene. Prav tako so tudi oči temnejših barv, medtem ko so obrvi lahko ali črne ali svetle. Pogled naj bo živahen in inteligenten, a hkrati resen. Ušesa morajo biti visoko postavljena in po standardu kupirana, čeprav so večinoma vse države prepovedale kupiranje. Zobje so veliki in močni. Vrat je srednje dolžine, močan, zaobljen in dobro oblikovan. Prsi so široki in globoke, ramena pa močna ter izrazita, tudi hrbet je močno razvit. Rep je dolg in močan, noge so vzporedne, mišičaste in masivne. Celotno telo je pokrito s čvrsto kožo, ki je dobro pigmentirana. Dlaka je kratka, ostra in vedno bele barve. Dovoljena je kakšna temna lisa na glavi.

Modre oči ali oči drugih barv niso dovoljene, prav tako niso zaželene lise na dlaki, nepigmentiran nos, predugriz ali podugriz. Standard veleva, da se mladičke, ki se skotijo gluhi, izvzreje izloči.

Argentinski pes je zvest, ustrežljiv, ljubeč in zelo inteligenten pes. Zelo dobr si z otroki, do tujcev pa so sicer prijazni, ampak nezaupljivi. Lajajo le redko. Imajo dokaj dolgo življenjsko dobo, in sicer okoli 12 let.

Primeren lastnik

Argentinski pes je pasma, ki je že po naravi zelo temperamentna, ostra in trdega značaja. Zato je zaželeno, če ne celo nujno, da imajo psi aktivnega in odločnega lastnika, zaželeno že z izkušnja-

ARGENTINSKA DOGA

Pasma spada v 2. skupino FCI

SPLOŠNI VIDEZ

Pes z atletsko grajenim telesom, tipičen molos, robustne konstitucije, skladnih telesnih razmerij. Miščast in živahen, daje vtis impresivne moči, energičnosti in krepkosti, njegov pogled pa održa prijaznost in milino. Povsem bele barve, lahko ima eno temno liso na glavi.

VELIKOST: samci 60–68 cm, samice 60–65 cm.

TEŽA: samci: 40–45 kg, samice 40–43 kg.

VEDENJE IN TEMPERAMENT: umirjen, živahen, stabilen, pogumen.

GOBEC: enake dolžine kot lobanja, zgornja linija vbočena.

ČELJUSTI/ZOBJE: čeljust pravilno nameščena, dobro razvita in močna. Brez pod- ali predgrizavosti, zaželeno popolno zobovje.

VRAT: močan, obokan, koža pod vratom je debela in tvorí rahle gubice.

SPREDNJE OKONČINE

SPLOŠNI VTIS: sprednje noge so ravne in paralelne, s kratkimi in čvrstimi prsti.

PLEČA: postavljena nazaj, z odlično razvitim mišičevjem.

NADLAKET: enake dolžine kot pleča.

KOMOLCA: robustna, pokrita z debelo in bolj prožno kožo.

PODLAKET: enake dolžine kot nadlaket, pravokotna na tla, močnih kosti in mišic.

ZAPESTJE: široko in v liniji s podlaktjo, ni koščeno, brez gubic.

DLAN: dokaj položna, močnih kosti.

SPREDNJI ŠAPI: s kratkimi in čvrsto prilegajočimi se prsti. Z močnim in debelimi blazinicami, črne pigmentacije.

TELO: pravokotno.

ZGORNJA LINIJA: visoka pri vihru, rahlo padajoča proti zadku.

LEDJA: kratka, široka, zelo mišičasta.

PRSNI KOŠ: širok in globok.

REP: dolg, ne presega skočnega sklepa, močan, srednje visoko nastavljen.

GLAVA

Mezocefalni (molosoidni) tip, masivna in močna.

LOBANJA: kompaktna, v profilu izbočena.

UHLJA: visoko nastavljena, višča, precej narazen glede na širino lobanje.

OČI: srednje velike, mandljaste oblike, temne do lešnikaste barve, veke črno pigmentirane.

SMRČEK: črn.

KOŽUH

DLAKA: enotna, kratka, mehka, v povprečju dolga od 1,5 cm do 2 cm.

BARVA: popolnoma bela. Samo ena črna ali temno obarvana lisa na glavi je dopustna, lahko tudi na uhlju ali okrog enega očesa. Velikost lise mora biti v sorazmerju z velikostjo glave, ne sme presegati vec kot 10 % celotne površine glave.

ZADNJE OKONČINE

SPLOŠNI VIDEZ: dobrih mišic, kratko stopalo s čvrsto prilegajočimi se prsti, brez slednikov. Srednje okoteno.

STEGNO: dobrih razmerij, z vidnimi in dobro razvitim mišicami.

KOLENO: dober kolenski kot.

GOLEN: rahlo krajsa od stegna, močna in mišičasta.

SKOČNI SKLEP IN PETA: področje med gležnjem in stopalom je kratko, močno in čvrsto, zagotavlja močno gonilno silo zadnjih nog. Gleženj je čvrst z izrazitim skočnim sklepom. Skočni sklep je močan, skoraj valjaste oblike in raven, brez slednikov.

ZADNJI ŠAPI: podobni kot sprednji šapi, le nekoliko manjši in rahlo daljši.

GIBANJE: živahno in prostrano.

mi. Ker so to psi, ki so zelo aktivni, se mora bodoči lastnik zavedati, da bo treba mladičku oziroma pozneje odraslemu psu priskrbeti ustrezeno aktivnost. Psi lahko bivajo v stanovanju, vendar je priporočljiva hiša z velikim ograjenim vrtom, saj psi potrebujejo veliko gibanja. Priporočljivi so daljši sprehodi in treningi teka.

Sobivanje z drugimi živalmi, s psi

To je temperamentna pasma, ki se zaveda svoje moči. Ob primerni socializaciji poteka njihovo druženje in sobivanje z drugimi živalmi brez težav. Zelo pomembno je, da psa socializiramo že v mladosti. Ni priporočljivo skupno bivanje dveh alfa samic oz. samcev. Čeprav pasma ne spada med lovskе pse, ima zelo močan lovski nagon, ki pa se ga da obvladati z dobrim odpoklicem.

Športi in delo

Pasma je bila prvotno ustvarjena za pasje boje, pozneje pa so jih uporabljali za lov na divje svinje in pume.

Postopoma so argentinske pse začeli uporabljati tudi za obrambo, v nekaterih državah celo kot policijske pse in na carini. Ker je pasma nepodkupljiva, jih veliko uporablja za čuvanje svojega imetja.

Dandanes je argentinski pes večinoma družinski pes in član družin. Zavedati pa se moramo, da gre za zelo aktivne pse, ki potrebuje veliko gibanja. To lahko izkoristimo in uporabimo kot dober training, saj zelo radi tekajo.

Zdravje

Ker argentinski pes spada med velike pasme psov, se pri nekaterih posameznikih pojavlja kolčna displazija. Pri nekaj posameznikih se že ob rojstvu lahko pojavi gluhost. Občutljivi so tudi na razne alergije in težave s kožo. Dobri in skrbni vzreditelji zato skrbno izbirajo paritvene kombinacije in svoje pse zdravstveno pregledajo, preden se odločijo za vzrejo.

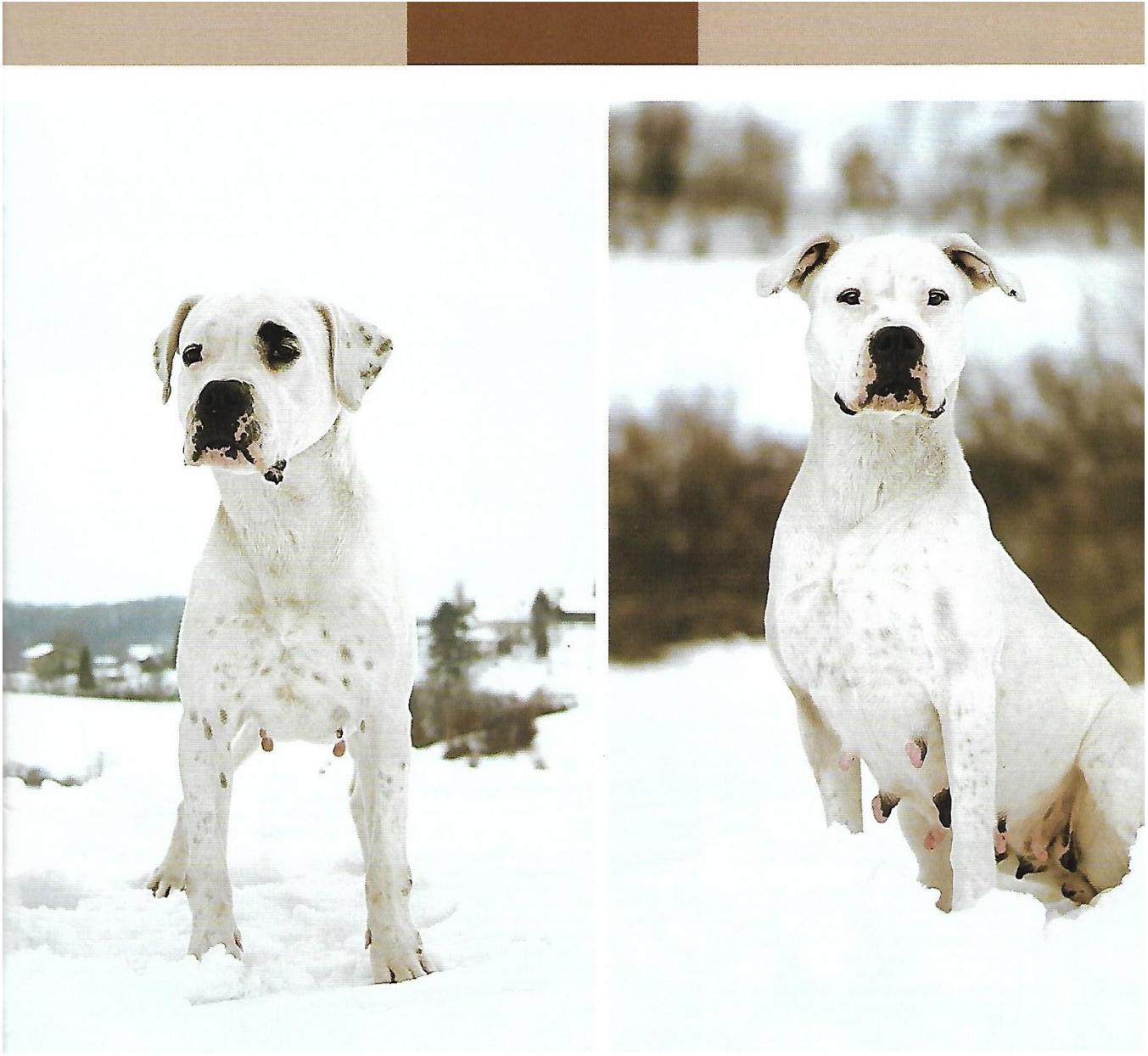
Zato je zelo pomembno, da se pred nakupom mladička dobro pozanimate o samem vzreditelju in njegovem delu. Preverite, iz katere paritvene kombinacije je mladič, in se pozanimate o zdravstvenem stanju staršev.

Možne zdravstvene težave: okvara sluha, alergije kože, volče žrelo, displazija kolkov.

Nega

Argentinska doga ima kratko dlako in nima vonja, zato je nega zelo preprosta. Občasno je potrebno psa skrtačiti in mu pristriči kremlje. Pse kopamo samo po potrebi. Izpadanje in puščanje dlake sta zanemarljiva.

10 povsem »argentinskih«

- Argentinski psi so izredno bistri in učljivi ter imajo izvrsten voh.
- Nepopisno uživajo v valjanju po blatu in so tudi odlični plavalci.
- So temperamentni in ljubeči, vendar z močnim značajem delovnih psov.
- Primerni so za skoraj vse pasje aktivnosti in vse mogoče terene.
- So robustni, vzdržljivi in izredno uživajo v daljših sprehodih.
- Nezahtevni so glede vzdrževanja, dlaka skoraj ne izpada.
- Zelo radi iščejo pozornost lastnika, drugače vedno kaj ušpičijo.
- Obožujejo miselne izzive in so zelo igrivi.
- Ob primerni socializaciji dobro shajajo z drugimi živalmi.
- Obožujejo otroke.
- Spijo v nemogočih položajih.

FCI standard – PREVOD: Sabina Strniša, članica SKVPM, strokovno preverila mednarodna sodnica Štefan Šinko in Alenka Černe (prevod je narejen po izvirni angleški izdaji, objavljeni na FCI).

ARGENTINSKA DOGA (DOGO ARGENTINO)

02. 08. 2012/SLO
FCI-standard N°292

IZVOR: Argentina.

DATUM IZDAJE ORIGINALNEGA VELJAVNEGA STANDARDA: 10. 11. 2011.

PRVOTNA UPORABA: lovski pes na divjad.

FCI KLASIFIKACIJA: 2. skupina FCI: pinči, šnavcerji, molosi in švicarski planšarski psi sekacija 2.1: molosi, dogovrni psi brez delovnega preizkusa

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED: Pasma izvira iz province Kordova na osrednjem območju Republike Argentine. Njen ustvaritelj je bil Dr. Antonio Nores Martinez, ugledni lokalni kirurg (1907–1956). Njegovo delo je temeljilo na načrtнем križanju »starih bojnih psov iz Kordove«. To so bili zelo močni in zmogljivi psi, rezultat križanja med pasmama bulldog in bulterier. Pri vzreji je izbiral le popolnoma bele pse, z močno glavo in dolgim gobcem, brez podgrizavosti.

Po temeljitem preučevanju značaja in selekcije več različnih generacij je bil njegov cilj, ustvariti različne družine psov, končno dosegel, saj je za osnovno križanje vedno uporabil »stare bojne pse iz Kordove«, ki so pravtovo nastali s križanjem angleškega bulldoga, nemške doge, pirenejskega mastifa, bulteriera, boxserja, pointerja, bordojske doge in irskega volčjega hrta.

Pasma je bila ustanovljena že leta 1947 s stabilizacijo genotipa in fenotipa. Istega leta je bil predstavljen standard v Lovskem klubu (Hunter's Club) v mestu Buenos Aires.

Moč, vztrajnost, izostreno čut za voh in pogum pa so edinstvena odličja pasme, ki jih omogočajo lov na divje svinje, pekarje, pume in druge plenilice, ki ogrožajo kmetijstvo in živino na različnih področjih Argentine. Prav ta pravtova uporaba psa je bila povod, da je Antonio Nores ustvaril to pasmo.

Leta 1964 sta pasmo priznali tudi FCA (Federación Cynologica Argentina – Kinološka zveza Argentine) in Sociedad Rural Argentina (Agrikulturna družba Argentine), ki je uvelia vodenje rodovne knjige. Leta 1973 jo je priznala tudi FCI. To je bilo mogoče zahvaljujoč veliki strasti in edinstvenemu delu ter prizadevanju dr. Agustina Noresa Martíneza, ustvaritelja pasme, ki je dosegel njeni priznanje ne samo s svojim delom, temveč tudi s pomočjo delovanja FCA in Kluba za argentinske doge »Dr. Antonio Nores Martínez«.

SPLOŠNÍ VIDEZ: Pes z atletsko grajenim telesom, tipičen molos, robustne konstitucije, skladnih telesnih razmerj. Mišičast in živahn, daje včasih impresivne moči, energičnosti in kreplosti, njegov pogled po održa prijaznost in milino. Je povsem bele barve, lahko ima eno temno liso na glavi.

POMEMBNA RAZMERJA: Mezocefalni (molosoidni) tip. Gobec je enake dolžine kot lobanja. Plečna višina je nekoliko višja od višine zadka. Globina prsnega koša naj predstavlja najmanj 50 % višine vhlra. Dolžina telesa presega plečno višino največ za 10 %.

VEDENJE IN ZNAČAJ: Je umirjen, ne laja prav veliko, ima izostreno čutilo za voh in odličen značaj, je dobrodušen, živahn, stabilen in predvsem pogumen. Nikoli agresiven ali ljudi. Brez pomisla održa brezpogojno ljubezen.

GLAVA: Mezocefalni (molosoidni) tip, masivna in močna. Lobanska regija sovpada (konvergira) z obrzano regijo.

LOBANSKI DEL:

Lobanja: kompaktna, v profilu izbočena, gledano od spredaj in od strani ima dobro razvite žvekalke in vrata mišice.

Zatilna kost: nosna, popolnoma jo skrijejo močne vrata mišice.

Stop: izrazita, vendar ne globoko vsajen ali strm.

OBRAZNI DEL: sovpada z dolžino lobanja. Mišičasta čelna linija je enaka liniji od zatilja do zgornje čeljusti.

Smrek: izrazito crne barve, nosnice dobro odprte.

Gobec: enake dolžine kot lobanja, zgornja linija vbočena.

Ustne: čvrste, odprt ustni rob, crno pigmentirane, nikel viseče.

Čeljusti/zobovje: čeljust pravilno nameščena, dobro razvita in močna. Brez pod- ali predgrizavosti; zdravi, dobro vsajeni in primerno veliki zobje. Zaželeno je polno zobovje. Škarjast ugriz, dopustljiv tudi klečast.

Lica: velika, poudarjena, pokrita z močno kožo, brez gub. Dobro razvite mišice žvekalke.

Oči: srednje velike, mandljaste oblike, temne do lešnikevne barve, včasih crno pigmentirane. Postavljene v ravni, široko narazen. Živahan in bister pogled, hkrati izjemno samozavesten.

Uhla: visoko nastavljena, viseča, precej narazen glede na širino lobanje. Po funkciji naj bi bili uhliki kupirani in stoeči pokonci, trikotne oblike, po dolžini ne smajo presegati 50 % dolžine prednjega roba naravnega uhlja. Če niso kupirani, so srednje veliki, široki, debeli, ploski in z zaokroženimi konicami. Pokriti z mehko dlako, ki je rahlo krajša kot na preostalem telesu, lahko imajo majhne lise, vendar ne pretrano izstopajoče. V umirjenem stanju so viseče in pokrivajo zadnji del lic. Ko je pes pozoren, se rahlo postavijo pokonci.

Vrat: močan, obokan, koža pod vratom je debela in tvori rahle gubice, vendar nikoli podgrilne. Zaradi mehkega tkiva je koža elastična in zelo mehka.

Telo: pravokotno. Dolžina telesa (merjeno od ramena do zadka) lahko presega višino vhlra za 10 %.

Zgornja linija: visoka pri vihru, rahlo padajoča proti zadku. Odrasli psi imajo vidno hrbtno brazdo vzdolž hrbtnih mišic. Gledano od strani ne sme biti večji od stopanj.

Vih: močan, dobro definiran in visoko nastavljen.

Hrbet: zelo močan z izrazitim mišičami.

Ledja: kratka, široka, zelo mišičasta.

Krič: širok in močan, rahlo padajoč.

Prsni koš: širok in globok. Gledano od spredaj in od strani mora prisnica segati vse do komolcev, da omogoča doljšino kapaciteta dihanja. Prsni koš je dolg z rahlo obokanimi rebri.

Spodnja linija in trebuh: od podprsja rahlo dvigajoča, nikoli zategnjena, močna, z dobro napetimi mišičami. REP: dolg, ne presega skočnega skeleta, močan, srednje visoko nastavljen. V mirovanju spuščen, ko pa je pes v gibljanju, je nošen v obliku srpa.

OKONČINE

PREDNJI DEL

Spošni videz: prednje noge so ravne in paralelne s kratkim in čvrstimi prsti.

Pleča: postavljena nazaj, z odlično razvitim mišičevjem brez pretiravanja.

Nadlaket: enake dolžine kot pleča, dobro nagnjena.

Komolca: robustna, pokrita z debelo in bolj prožno kožo, brez gub. Dobro postavljena ob prsni koš.

Podlaket: enake dolžine kot nadlaket, pravokotna na tla, močni kosti in mišici.

Zapestje: široko in v liniji s podlaktjo, ni koščeno, brez gub.

Dlan: dokaj položna, močnih kosti, gledano od strani rahlo nagnjena, brez pretiravanja.

Spreddni sapi: s kratkimi in čvrsto prilegajočimi prsti.

Z močnim in debelim blazinicami, crne pigmentacije.

ZADNJI DEL

Spošni videz: dobrih mišic, kratko stopalo s čvrsto prilegajočimi prsti, brez slednikov. Srednje okoteno.

Stegno: dobrih razmerj, z vidnimi in dobro razvitim mišicami.

Koleno: dober kolenski kot.

Golen: rahlo krajsa od stegna, močna in mišičasta.

Skočni sklep in peta: področje med gležnjem in stopalom je kratko, močno in čvrsto, zagotavlja močno gojnino silo zadnjih nog. Gležnji je čvrst z izrazitim skočnim sklepom. Skočni sklep je močan, skoraj valjaste oblike in raven, brez slednikov.

Zadnji Šapi: podobne kot sprednje šape, le nekoliko manjše in rahlo daljše, ostale karakteristike so enake.

Gibanje: živahn in prostrano. Tipično za pasmo je,

da se hitro opazijo spremembe v gibljanju, kadar pes pritegne dogajanje v okolici, takrat je zelo pozoren in se odziva s hitrimi refleksi. Je umirjen pri hohi, kas je izdaten z obsežnim korakom spredaj, ima močan odriv

zadnjih okončin. V galopu pokaže vso svojo moč in energijo. Gibanje je v vseh fazah živahno in prostrano (v hohi, kasu ali galopu). Je harmonično in uravnoteženo, održa stabilnost telesa. Kljusanje ni dovoljeno in se smatra za težjo hibo.

Koža: enovita, debela, vendar elastična. Podkožje je elastično, brez nagubnosti, razen na vratu, kjer je podkožje toliko mehkejše. Ustne in veke so crno pigmentirane. Crni pigment na koži je doposten.

KOŽAH

Dlaka: enotna, kratka, mehka, v povprečju dolga od 1,5 cm do 2 cm. Gostota in debelina sta odvisni od klimatskih razmerj.

Barva: popolnoma bela. Samo ena črna ali temno obarvana lisa na glavi je dopustna, lahko tudi na uhlju ali okrog enega očesa. Velikost lise mora biti v sorazmerju z velikostjo glave, ne sme presegati več kot 10 % celotne površine glave. Ko primerjamo dva povsem kakovostna psa, damo prednost tistem, ki ima izrazitejši beli pigment kožuha.

VELIKOST IN TEZA:

Plečna višina:

• samci: 60–68 cm

• samice: 60–65 cm

Idealna višina:

• samci: 64–65 cm

• samice: 62–64 cm

Približna teza:

• samci: 40–45 kg

• samice: 40–43 kg

Hibe: vsako odstopanje od prej navedenih točk se mora obravnavati kot hiba, katere vrednotenje naj bi ustrezalo stopnji hibe in njenega vpliva na zdravje in dobro počutje psa ter na njegovo sposobnost za opravljanje dela, za katero je bil namenjen.

TEŽKE HIBE:

• pomanjkanje kostne ali mišične mase (šibke telesne konstitucije)

• smrek delno pigmentiran pri odraslih psih

• majhni, slabotni ali nezdravi zobje

• entropij (obračanje vek navznoter) ali ektropij (obračanje vek navznoter)

• oči okroglega videza zaradi tako oblikovanih vek, izbuljene oči, svetle ali rumene barve

• sodčast prsni koš

• strm prsni koš, ploska rebra

• pomanjkanje globine prsnega koša, prsi ne segajo do komolcev

• pomanjkljiva okotenost okončin

• kričev višje nastavljen od vihra

• kljusanje

• samci in samice, katerih teža ni skladna z uradno veljavnim standardom in ni sorazmerna z velikostjo psa

IZKLJUČITVENE HIBE:

• agresivni ali preveč sramežljivi psi

• vsak pes, ki jasno kaže fizične ali vedenjske motnje, mora biti diskvalificiran

• pred- ali podugriz

• gluhost

• odstopanje od tipičnosti pasme

• dolga dlaka

• popolno pomanjkanje pigmenta na smrčku pri psih, starih od 2 ali več let

• rijav smrek

• viseče ustne

• pike na kožuhu po telesu

• več kot ena pika na glavi

• nadpovprečna ali podpovprečna velikost oz.

• drugače kot to določa standard

• modre oči ali oči drugih barv

• odstopanje od spolnih značilnosti

OPOMBA:

• Samci morajo imeti dve očitno normalno razviti modi, ki sta popolnoma spuščeni in mošnjo.

• Vzrejeti je dovoljeno sposobne in klinično združene pes s tipičnimi pasemskimi značilnostmi.